
V Ě S T N Í K

Informační Orgán Československé národní rady americké

2137 LOMBARD AVENUE, CICERO, ILLINOIS 60804-2037

Telephone 708-656-1117 • Fax 708-656-5611

Redaktorka - Olga Kovářová

ČERVENEC - SRPEN 2000

Rezoluce odbočky Generál Milan Rastislav Štefánik

Pobočka Čs. Národní rady americké Generál Milan Rastislav Štefánik se zabývala na svých schůzích vývojem v České republice, kde na vzpomínkové slavnosti 150. výročí narození T. G. Masaryka měl vedoucí český politik projev, kterým byly Masarykovy zásluhy o stát a jeho morální a politický odkaz radikálně zlehčeny, a dále že tento projev byl českou veřejností přijat celkem bez zájmu, tím méně rozhořčení.

Členstvo pobočky se dále zabývalo otázkou, je-li náležité a oprávněné, aby se Československá národní rada americká jako organizace k tomu vyjadřovala.

Členstvo pobočky dospělo k těmto závěrům, které musí začínat s úvahou o T. G. Masarykovi, a to s vědomím, že v krátké úvaze nelze vystihnout jeho zásluhy a myšlenky.

Masarykův světový názor byl, že každý člověk i národ má svou roli v díle Prozřetelnosti. Podle Masaryka má národ úkol najít své místo v tomto plánu. Jeho názorem bylo, že české dějiny jsou takovým hledáním, a to bez ohledu na oběti, a tím Češi a Slováci poskytují lidstvu a světu nenahraditelnou službu. V tom je jejich historické poslání. Tyto teze byly podrobeny různé kritice, ale skutečnost je, že prostoupily národní vědomí tak, že Češi a Slováci byli připraveni a ochotni bojovat za demokracii, i když byli obklopeni diktátorskými státy a opuštěni západními demokratiemi.

Toto vědomí národního poslání a mravní postoj přežily nacismus, ale nikoli čtyřicet let komunismu. Komunismu se podařilo postupem a střídáním generací jej vyhladit, ale nikoli nahradit vlastní ideologií. Pod tlakem totality byla demokratická a humanitní ideologie nahrazena praktickým materialismem a z něho plynoucím cynismem, nedůvěrou a sobectvím (pro sebe a rodinu).

Češi a Slováci byli po pádu komunismu postaveni před volbu cesty, po které se měli dát. Zpustošení státu a

společnosti bylo všeobecné, ale nikde nebylo tak markantní jako v oblasti ideologie a morálky. Komunistický režim totiž dokázal vymýtit ideologii a morálku vytvořenou po staletí českých a slovenských dějin a formulovanou Masarykem, a tak člověk si pouze nahradil totalitní ideologii praktickým materialismem, k němuž byl veden po čtyřicet let.

Když komunismus padl, národ měl vlastně jen dvojitou volbu: navázat na půl století starou Masarykovu ideologii a přepracovat ji pro potřeby současné doby, anebo přejmout soustavu hodnot vítězů studené války, tedy Západu.

Jak se dalo očekávat, vedení národa i prostý občan se rozhodli pro převzetí hodnot západní společnosti, dobrých a ovšem i nevhodných. Zapomnělo se na to, že staletou západní politickou a morální tradici nelze prostě přenést do země zpusťované diktaturou. Určité znaky západního materialismu a konsumní společnosti přišly velmi vhod těm, kteří vedli zemi do tak zvaného tržního hospodářství. S ideami svobodného trhu mělo dojít k novému zákonodárství, zvláště v oborech obchodu, cenných papírů, bankovníctví, i trestných předpisů, jak je tomu v západních státech. K domu nedošlo s tragickými důsledky. Nedostatek zkušeností a právních úprav dopomohly k systematickému rozkrádání privatizovaného státního majetku. A na to měli prostředky buď bývalí prominenti se špinavými penězi a s kontakty s bývalými prominenty v bankách, nebo se národní majetek rozprodával cizincům.

Důsledky takového vývoje jsou známy. Není však dostatečně známo, že k tomuto vývoji došlo hlavně proto, že národ a jeho vedení se dalo na cestu nedokonalého napodobování západního světa místo k návratu humanitní demokracie, jak ji představoval Masaryk. Je samozřejmé, že provádění takové politiky by muselo být přizpůsobeno dnešním poměrům, a že takové úpravy by mohly být dalekosáhlé. Ale k návratu humanitní demokracie nedošlo. Je proto nelogické a

nespravedlivé dávat vinu Masarykovi za to, že poměry v dnešním státě nejsou takové, jak by si mnozí přáli, ať už z důvodů dobrých či špatných.

Dnešní čeští politici stojí tvář v tvář rostoucí popularitě komunistické strany, což je jasný důsledek nespokojenosti s dnešní politickou situací. Ale místo konfrontace s nedávnou diktaturou a místo úsilí o zlepšení situace zaznívá z Čech kritika zakladatele státu, jehož ideje po obnově svobody se dnes zdají zcela opuštěny. Nemluví se o tom, že lidé byli v první republice šťastnější; věřili ve svůj stát a jeho funkci pro společnost i svět a byli připraveni pro ně se obětovat. Je nyní jasné, že bezduchý materialismus - bez Masarykových "mýtů" - se snadno přetváří v konzumní společnost bez idealismu, bez touhy po vzdělání a duchovních statcích. Bohatství je uctíváno bez ohledu na jeho původ.

V tom je zásadní omyl dnešního politika, který chce dosáhnout kritikou Masarykovy demokracie ospravedlnění dnešních politických poměrů v republice, o morálních otázkách ani nemluvě. Chyby nejpoctivější demokracie uprostřed předválečné Evropy nemohou ani v nejmenším ospravedlnit dnešní vývoj v České republice, zvláště když pro hodnocení první republiky se vyberou jen chyby a nikoli dalekosáhlé klady Masarykovy osobnosti, a to dokonce ve slavnostní chvíli, kdy se vzpomíná Masarykových narozenin.

Protože tedy Masarykovy ideály a hodnoty (idea státu a národního poslání) se nestaly vůdčími hodnotami obnoveného svobodného státu, je dnešní kritika TGM nejen nevhodná, ale nadměru nespravedlivá.

Poněvadž se zdá, že neoprávněná kritika Masaryka byla českou veřejností přijata s nezájmem, pokládáme za nutné, abychom Masaryka a jeho humanitní ideály obhajovali. Je neuvěřitelné, že to je třeba. Ale my nezapomínáme, že většina z nás byla nucena opustit svou vlast právě pro věrnost Masarykovým ideálům.

Československá národní rada americká je střediskem osob, které si učinily odstranění totalitního režimu a obnovení demokracie jedním ze svých hlavních cílů. Pokud zásady národního obrození a jejich rozkvětu, jak byly formulovány Masarykem, jsou v osvobozené vlasti ignorovány a pokud se vedení státu postupně dostává do rukou bývalých komunistů a jejich pragmatických spolupracovníků, není úkol Rady ukončen. Členové odbočky Generál Milan Rastislav Štefánik jsou proto toho názoru, že předsednictvo Rady by se mělo zabývat zejména případy otevřeného zamítání národní ideologie a morality, předané národu T. G. Masarykem, a že by se k takovým záporným jevům mělo vyjadřovat.

Zákon dá krajanům právo volit v cizině

Češi v zahraničí budou mít poprvé možnost ovlivnit složení české sněmovny, aniž by se kvůli tomu museli vracet do staré vlasti.

Praha - Na všech velvyslanectvích a konzulátech České republiky v zahraničí bude již v roce 2002 možné volit do české Poslanecké sněmovny. Novela volebního zákona tak po mnoha letech dohadů přiznává českým krajanům i faktické volební právo.

Až dosud lidé s českým občanstvím, kteří buď trvale žijí v zahraničí, nebo se tam jen přechodně zdržují, sice mohli při volbách do sněmovny volit, ale museli kvůli tomu přijet do Česka. Na základě změny zákona bude moci volit na nejbližším zastupitelském úřadě každý, kdo má české občanství. Lidé bez trvalého pobytu v ČR se již předtím na velvyslanectvích museli zapsat do voličských seznamů. Ti, kdo v cizině jen pracují nebo jsou tam na turistickém pobytu, si před odjezdem musí v Česku opatřit voličský průkaz.

Tato změna, po níž krajské spolky v zahraničí léta volaly, bude znamenat prodražení každých voleb asi o 90 milionů korun a zřejmě se zpozdí i vyhlášení konečných výsledků voleb.

Hlasy krajanů v zahraničí mohou výrazně ovlivnit výběr poslanců v jednom z 35 volebních obvodů. Sedm dní od vyhlášení voleb bude totiž losem určeno, ve kterém obvodu budou zahraniční hlasy připočteny k hlasům domácím.

Podobná pravidla nabízel původní návrh volební novely i pro volby do Senátu. Zaváděl systém, že každému z 81 senátorů připadl kromě jeho "domácího" volebního obvodu ještě obvod v zahraničí. Senátor KDU-ČSL Milan Špaček by tak např. kromě svého Znojma dostával hlasy i z větší části Slovenska, zatímco jeho kolega z ČSSD Zdeněk Vojtíš by měl teoreticky vést kampaň v Etiopii, Eritreji, Džibuti a na Madagaskaru.

Tento model ale narazil už předběžně na odpor senátorů. Na návrh poslance ODS Miroslava Beneše proto včera sněmovna rozhodla, že krajané se budou muset vrátit do ČR a volit "svého senátora" v libovolném obvodě.

Lidové Noviny - mrk

Jubilejní medaile R. Firkušného

Mezi významnými klavírními interprety hudebního festivalu Pražské jaro, letos byl i nestárnoucí Rudolf Firkušný, který v únoru oslavil svou osmdesátku. K tomuto jeho výročí byla vydána jubilejní medaile pod záštitou Československé národní rady americké, jako

výraz obdivu a uznání Firkušného celoživotnímu dílu. Tak se i zahraniční Češi a Slováci připojili k mnohým počtům, jichž se mu dostalo doma.

Autor medaile je akademický sochař a nestor českých medailérů Václav Adolf Kovanič. Oblíbený žák profesora Španiela, dnes už také osmdesátiletý, byl tvůrcem mnoha portrétních medailí významných osobností ze života kultury, věty a umění. V oblasti hudby navazuje medaile Rudolfa Firkušného na Kovaničovy portréty Beethovena, Janáčka a Paula Badury-Škody.

Líc medaile tvoří Firkušného profilová reliéfní podobizna v momentu soustředění nad klavírem a kruhové kompozice písma je použito pro jméno i vkusné označení jubilea v lípovém listu. Rub medaile pak nese podobu varhanické školy v Brně z dob, kdy Firkušný - ještě ne pětiletý - tam zahájil svá klavírní studia. Vztah k Janáčkově, který ho uvedl do světa hudby a byl mu učitelem, otcovským rádcem a nakonec i přítelem, vystihuje rukopisný záznam prvních dvou taktů Janáčkovy Concertina. Sotva bychom našli dokonalejší symboliku pro myšlenkové a výtvarné zvýraznění Firkušného osobnosti.

Proč právě medaile Rudolfa Firkušného?

Kovaničovi nebyla jeho osobnost neznáma. Věděl o něm již od dětství a jako student navštěvoval jeho koncerty. Hlavní inspirace však přichází s Pražským jarem 1990. Firkušný, stejně jako Rafael Kubelík, se objevuje po čtyřiačtyřicetileté umělecké absenci, naplněn radostí z počínajícího demokratizačního procesu. Škoda, že ta krátká doba euforie, kdy jsme si všichni - ať doma či za hranicemi - vybavovali jednotně všechna světlá místa v historii našich národů, nepřivodila trvalejší mravní obnovu. Nicméně, Kovanič našel svůj model.

Když Firkušný přijíždí na Pražské jaro 1991 a k další návštěvě na podzim téhož roku, už ho Kovaničovo oko pozorně sleduje i při koncertech v jeho rodných Napajedlích a v Janáčkově divadle v Brně. Bohatý materiál, který o něm shromáždil, prošel syntetizujícím tvůrčím procesem, jenž nakonec vyústil v dokonalou uměleckou zkratku, sumarizující klavíristův charakteristický profil.

Rudolf Firkušný je občanem Spojených států amerických, hudbou je však bytostně spjat s rodnou vlastí. Tam je jeho domov, tam je jeho pramen vody živé...

Dr. Mojmír Viktorin

Medaile Rudolfa Firkušného

vyšly ve dvou rozměrech a mohou být předplaceny a objednány přes kancelář Československé národní rady americké.

Bližší informace:

Průměr: 7 cm (2.75 in.)

Váha: 140 g (4.94 oz.)

Slitina: Tombak (podobná bronzu)

Etuje (pouzdro): 11x11 cm (4.33x4.33 in.)

Cena: \$25.00 (plus \$5.00 poštovné v US a Kanadě)

K objednávce přiložte šek nebo money order a pošlete na: Czechoslovak National Council of America, 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, IL 60804.

XIII. Všesokolský Slet 2000 v Praze

Slet dobré vůle a naděje

Miloslav Pleskač, starosta ČOS a Jiří Žižka, předseda sletového výboru, se obrací k celé sokolské obci doma i v zahraničí a ke všem krajanům:

Navštivte Prahu, metropoli České republiky, město proslulé nejen historickými památkami, architekturou, ale i živou současností. V roce 2000 budeme v Praze svědky největší tělovýchovné události - XIII. Všesokolského sletu - který připravuje Česká obec sokolská - Sokol, jedna z nejstarších tělovýchovných organizací v Evropě.

Všesokolského sletu se zúčastní nejen čeští cvičenci, kromě členů Sokola vystoupí členové dalších organizací, ale i sokolové z celého světa. Celkově bude v amfiteátru Stadionu E. Rošického na Strahově vystupovat na 25,000 cvičících všech věkových kategorií. Budou předvedeny vynikající pohybové skladby dětí, mládeže a dospělých. Hudebně pohybové kombinace předvede vždy na 1700 účastníků.

Sletu bude v květnu a červnu předcházet přes 30 župních sletů a velký počet akademií. Kromě tělovýchovných vystoupení se připravují sportovní soutěže a představení tanečních, folklórních a divadelních souborů. Návštěvníci Prahy shlédnou výstavy dokumentující bohatou historii Sokola.

Hlavní dny XIII. sletu se konají ve dnech 28. 6. až 2. 7. 2000. Fanfáry k slavnostnímu zahájení sletu zazní v pátek 30. 6. v historické budově Národního divadla, symbolu úspěšného dovršení českého obrození.

1. a 2. 7. 2000, v sobotu a v neděli vyvrcholí slet slavnostními a tělovýchovnými vystoupeními. V sobotu večer budou předvedeny vybrané hudebně-pohybové skladby za umělého osvětlení. V neděli dopoledne projde historickými částmi města Prahy sokolský průvod a dopoledne bude slet slavnostně zakončen na strahovském stadionu.

Všesokolské slety byly vždy obrazem života české společnosti. Také XIII. slet, jehož poslání je vyjádřeno heslem: XIII. Všesokolský slet 2000 - Slet dobré vůle a naděje, chce vyjádřit víru v budoucnost českého národa.

Vladimír Kašák, Čs. Dialog

Světový kongres SVU

Společnost pro vědy a umění (SVU), reprezentující výkvět české a slovenské vzdělanosti ve světě, připravuje svůj světový kongres v hlavním městě Spojených států, v místě, kde Společnost vznikla před více než 42 lety. Bude to kongres jubilejní, v pořadí dvacátý. Hlavním zaměřením je "Občanská společnost a demokracie v novém tisíciletí". Předběžné přípravy slibují kongres opravdu výjimečný a pamětihodný. Dvacátý kongres se bude odehrávat na Americké univerzitě ve Washingtonu, D.C. ve dnech 9.-13. srpna 2000. Univerzita se nachází v pěkné rezidenční čtvrti hlavního města, mezi Massachusetts a Nebraska Avenue.

Pro bližší informace kontaktujte Věru Bořkovcovou (301) 622-4775.

Slovo k srpnovému výročí

Blížíme se zase k výročí osudového dne 21. srpna 1968. Tehdy naši zem přepadla v noci vojska pěti zemí, jež měly být našimi spojenci, na prvním místě vojska Sovětského svazu. Přepadla nás proto, že jsme po velkých ztrátách morálních i hospodářských došli k názoru, že systém zvaný socialismus je třeba v mnohém změnit. Reakční část státního a stranického aparátu se však změň lekla, a proto se několik jejich představitelů dopustilo vlastizrady: požádali o zásah tehdejší stejně reakční vedení SSSR a otevřeli jeho vojskům cestu. Stalo se tak proti vůli většiny československého lidu a všech ústavních orgánů a v rozporu s mezinárodním právem. Tímto zásahem se reformní proces zastavil, postupně zrušil a my jsme byli hospodářsky a kulturně násilím zatlačeni do stavu, který přetrvává dodnes. Jeho důsledky jsou pak hluboké a neřešené problémy hospodářské, politické a sociální, ale i zkušenost československého občana, že o zásadních věcech, které se ho týkají, nemá možnost rozhodovat on sám, ale že vždy o nich rozhoduje někdo jiný za něj a často v rozporu s jeho zájmy. K reformám, jež se tehdy u nás připravovaly, se mezitím dostaly i některé další země, na prvním místě SSSR. Jejich společným jmenovatelem jsou změny směřující k větší demokracii, pluralitě a otevřenosti. Demokracii potřebujeme jako čistý vzduch - zní ze všech stran. I v mezinárodních vztazích nastávají změny k lepšímu. Myšlenka evropského sjednocení dostává jasnější kontury. Sovětská vojska rozmístěná ve Střední Evropě začínají postupně odcházet domů. Střední a Východní Evropa tak stojí tvář v tvář nové situaci a Československo a události z r. 1968 v ní zaujímají klíčové postavení. Zdá se proto, že veřejně

odsouzení vojenské intervence v ČSSR je otázkou blízké budoucnosti. Reakční část našeho státního a stranického vedení ovšem jakékoli zásadní demokratické reformy stále tvrdošijněji odmítá a drží se u moci jen násilím a zastrašováním. Svou legitimitu odvozuje právě z vojenské intervence před 31 lety, ačkoli síly, které ji přivedly k moci, už padly.

Historické letopočty

- 808 - Založení Říše Velkomoravské.
- 1278 - 26. srpna - Přemysl Otakar II. umírá na Moravském poli.
- 1348 - Založení Karlovy University.
- 1378 - Smrt Karla IV.
- 1458 - 2. března - byl Jiří z Poděbrad zvolen českým králem.
- 1618 - Vzbouření českých stavů a začátek 30-leté války.
- 1628 - Odchod českých protestantů do exilu.
- 1648 - Vpád Švédů do Čech - čeští studenti vedeni Jezuitem Jiřím Plachým - ubránili Prahu - konec 30-leté války.
- 1848 - Svatodušní bouře v Praze - počátek boje o občanství, jazyková a kulturní práva Čechů v habsburském mocnářství.
- 1918 - Konec I. světové války - prohlášení československé nezávislosti - začátek Čsl. republiky.
- 1938 - Mnichov a zrada spojenců - začátek nacistické okupace.
- 1948 - Komunistický puč a ruská nadvláda.
- 1968 - Konec "pražského jara" a sovětská invaze a vojenská okupace Československa.
- 1988-89 - Konec komunistického režimu.
- 1998 - 80-té výročí založení Československé republiky v roce 1918 a také 80-té výročí založení Československé národní rady americké.

**Prosíme oznamte včas
změnu adresy**

**Zašlete zdarma ukázkové číslo
Věstníku na:**

JMÉNO _____

ADRESA _____
